

Fig. 326. U 588. Gärsta, Edsbro sn. Efter B 568.

Till läsningen: 3 t har bst endast t. v. om hst. 4 t står upp och ned; bst också t. h. om hst. 5 þ är vänd. 6 t har ensidig bst och står upp och ned. 10 a har bst endast t. h. om hst; bst står nästan vinkelrätt mot hst. 15 n och 17 n ha bst endast t. h. om hst. — Rhezelius' läsning avviker på flera punkter från Hadorphs men ger icke heller någon mening. I *Monumenta Uplandica* anmärker Rhezelius, att »Skriften syns illa», och så har uppenbarligen varit förhållandet. I R 550 uttalar han sig utförligare: »Denne Runastenen är icke til läsandes förty at han är förbrender af eld. Och seijsa alle men der i Sochnen, at en bonde i Broo hafwer welat taga honom dädan, och miste så sin helsa derigenom, at han war siuk så länge han lefde. Förskrefne stens skriff wändes öster södher, och sielfwe sten står lutadh. Wore märkeligh, om denne skriff wäl syntes at hon kunde expliceras, för dän märkelige figur som på be:^{te} sten står, Neml.ⁿ en Karl mz en Crona på hufwudet, och den ena handen lijka som oplyfttandes, och den andra handen neder wtmedh sijdan, som man klarare af Figuren som efterföljer noghsampt see kan.» Den krönte figuren kunde Hadorph icke urskilja; han ser i stället nedre armen av ett kors.

Att runorna 15—17 uppfattats som tre n-runor är en tillfällighet och bör icke föranleda några slutsatser om runmagi.

Då stenen numera är försvunnen, kan man icke göra annat än fastställa, att inskriften redan på 1600-talet var oläslig. Enligt en tradition på orten skall runstenen ha lagts in i den gamla landsvägsbron vid Gärsta.

589. Räkinde, Edsbro sn.

Litteratur: L 287. J. Bureus, Fa 6 s. 186 n:r 108 (Rhezelius), Fa 5 n:r 501; J. Rhezelius, *Monumenta Uplandica* (Fc 6), s. 61 (tryckt i UFT h. 32, 1915—17, s. 29), R 550 n:r 21; O. Celsius, *Svenska runstenar* (Fm 60) 1, s. 107; UFT h. 4 (1872), s. 18.

Avbildning: Rhezelius, teckning (i *Monumenta Uplandica* och i R 550).

Den fragmentariska runstenen, som länge har varit försvunnen, fanns vid Rhezelius' besök den 8 oktober 1635 »Widh Räkinde på wester sijdan gården widh porten» (*Monumenta Uplandica*). Nästan ordagrant samma uppgift lämnar Rhezelius i R 550: »Widh Räkinde byen, på wester sidan gården.» Stenen har troligen försvunnit redan under 1600-talet; i *Ransakningarna* 1667—84 nämnes den icke, och den är icke känd av Hadorph. Celsius, som besökte Gärsta-stenen (U 588) år 1728, har uppenbarligen icke sett Räkinde-stenen.

Fragmentets höjd har varit omkr. 0,65 m. och bredden omkr. 0,75 m. Ristningen var tydligen vid Rhezelius' besök svårt vittrad. I R 550 skriver han: »På denne Runstenen finnes alenast några Runabokstäfwer som figuren vtiwijsar, hwilka intet vttydas kunna, effter här är hwarken begynnelsen eller enden på stenens skriff och innehåld, och desse få bokstäfuer syntes icke eler rät wäl.» Celsius skriver, tydligen med Rhezelius som källa: »Denna sten är sönderslagen, och finnes på honom warken begynnelse eller ände. Dhe få bokstäfwer som qwar äro, kunna ej eller wäl läsas.»

Fig. 327. U 589. Räkinde, Edsbro sn.
Efter teckning av Rhezelius i Monumenta Uplandica.

Inskrift (enligt Rhezelius):

ik · ak - t · akini
5 10

Till läsningen: 2 **k** och 4 **k** äro vändrunor; 6 **t** är stupruna. I likhet med Gärsta-stenen (U 588) var Räkinde-stenen redan på 1600-talet oläslig. Att med utgångspunkt från Rhezelius' teckning av den fragmentariskt bevarade inskriften framställa någon gissning om dess innehåll måste därför sägas vara meningslöst.

I »Specification oppå dhe Monumenter och Antiquiteter som man hafwer kunnat opspana uthj Ohlands Frödsäkers och Nördinghundrats Häradher» (*Ransakningarna* 1667—84) säges under »Edzbroo Sochn» bl. a.: »Uppå Åhssby backa finnes och många Runsteenar och Jätte griffter.»

Att med »Runsteenar» här åsyftas resta stenar utan inskrift är alldeles klart. I samma skrivelse, ett par rader längre ned på sidan, finner man under »Knuteby Sochn» uttrycket »många Runsteenar, doch uthom skriifwelsse, sampt stoora Jordhöögar». Även på andra ställen i *Ransakningarna* har tydligen ordet runsten nyttjats för att beteckna bautasten.

590. Burvik, Knutby sn.

Pl. 135.

Litteratur: B 570, L 288, D 2: 268. J. Peringskiöld, *Monumenta* 2, bl. 160; F. V. Radloff, *Beskrifning öfver norra delen af Stockholms län* 2 (1805), s. 178; R. Dybeck, *Runa* (fol.) h. 5 (1872), s. 76; UFT h. 3 (1873), s. 55 f.; E. Brate, *Anteckningar* 1916 (ATA).

Äldre avbildningar: Osig. teckning i F 18, bl. 48; D. Stahl och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta* och B 570; i *Monumenta* är signaturen DS med bläck ändrad till P. H., d. v. s. Petrus Helgonius); Dybeck, D 2: 268; Brate, foto 1916 (ATA).

61—45887. *Uplands runinskrifter*.

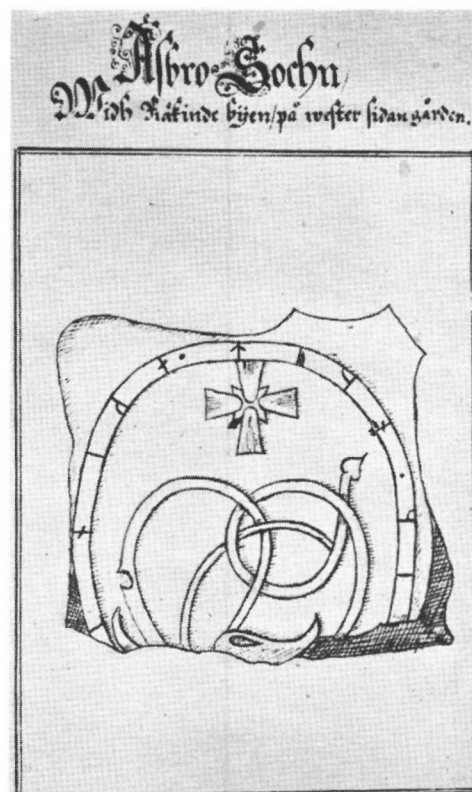

Fig. 328. U 589. Räkinde, Edsbro sn.
Efter teckning av Rhezelius i R 550.